

**БІЛОЦЕРКІВСЬКИЙ ІНСТИТУТ
НЕПЕРЕРВНОЇ ПРОФЕСІЙНОЇ ОСВІТИ**

**НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ ПЕДАГОГІЧНИХ НАУК УКРАЇНИ
ДЗВО «УНІВЕРСИТЕТ МЕНЕДЖМЕНТУ ОСВІТИ»
БІЛОЦЕРКІВСЬКИЙ ІНСТИТУТ НЕПЕРЕРВНОЇ ПРОФЕСІЙНОЇ ОСВІТИ**

**СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«КОНСУЛЬТУВАННЯ ОСІБ З ВІКТИМНОЮ ПОВЕДІНКОЮ»**

Галузь знань	С «Соціальні науки, журналістика, інформація та міжнародні відносини»
Спеціальність	С4 «Психологія»
Освітня програма	Психологія
Рівень вищої освіти	другий (магістерський)
Компонент освітньо-професійної програми	вибірковий
Мова викладання	Українська
Форма навчання	Заочна
Семестр	1
Кількість кредитів ECTS / загальна кількість годин	4 / 120
Розподіл за видами занять та годинами навчання	Лекції – 10 год.
	Практичні – 10 год.
	Самостійна робота – 100 год.
Форма підсумкового контролю	Залік
Сторінка курсу на платформі Teams	Доступ надається в індивідуальному порядку

ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Навчальна дисципліна «**Консультування осіб з віктимною поведінкою**» є вибірковою професійно-орієнтованою дисципліною, яка спрямована на формування у студентів системних знань про психологію жертви, механізми формування віктимної поведінки, особливості психологічних наслідків віктимізації, а також розвиток практичних навичок консультування та психологічної підтримки осіб, які стали жертвами різних форм насильства та зловживань.

Мета навчальної дисципліни «**Консультування осіб з віктимною поведінкою**»: поглиблення знань і оволодіння теоретичними знаннями, практичними навичками у сфері віктимології та консультування жертв, формування компетентностей для професійної роботи з особами, які мають досвід віктимізації, у консультативному, клінічному та кризовому контекстах.

Основними завданнями є:

вивчення теоретичних основ віктимології та психології віктимної поведінки;

аналіз психологічних механізмів формування віктимності та наслідків віктимізації;

освоєння методів діагностики віктимної поведінки та психологічного стану жертв;

формування навичок психологічного консультування та підтримки осіб з віктимним досвідом;

розвиток умінь роботи з різними категоріями жертв та профілактики вторинної віктимізації.

У результаті вивчення навчальної дисципліни здобувач освіти повинен **знати**:

теоретичні основи віктимології та психології віктимної поведінки, її види та чинники формування;

психологічні механізми становлення віктимності особистості та закономірності процесу віктимізації;

психологічні наслідки різних форм насильства та зловживань для особистісного функціонування жертви;

методи діагностики віктимної поведінки та оцінки психологічного стану осіб з віктимним досвідом;

підходи та техніки психологічного консультування і підтримки осіб, які пережили насильство;

принципи профілактики вторинної віктимізації та етичні норми роботи з уразливими категоріями клієнтів.

уміти:

здійснювати психологічну діагностику віктимної поведінки та оцінювати психологічний стан осіб з досвідом віктимізації;

аналізувати індивідуальні та соціальні чинники формування віктимності в кожному конкретному випадку;

проводити психологічне консультування осіб, які пережили різні форми насильства та зловживань;

розробляти індивідуальні програми психологічної підтримки та супроводу клієнтів з віктимним досвідом;

здійснювати профілактику вторинної віктимізації в процесі консультативної та кризової роботи.

Під час вивчення навчальної дисципліни здобувачі вищої освіти зможуть отримати додатково наступні Soft skills:

травмочутливість і безоцінне прийняття: розвиток здатності працювати з досвідом насильства клієнта без знецінення, звинувачення чи надмірної емоційної реакції; вміння створювати безпечний та підтримувальний простір для розкриття болісного досвіду;

захист меж і протидія вторинній травматизації: усвідомлення ризиків вікарної травми та розвиток навичок збереження власного психологічного ресурсу; вміння підтримувати терапевтичну присутність без поглинання болем клієнта;

міжвідомча взаємодія та правова обізнаність: навички конструктивної співпраці з правоохоронними органами, соціальними службами та кризовими центрами; вміння орієнтуватися в системі допомоги жертвам та скеровувати клієнтів до відповідних ресурсів;

стійкість у складних етичних ситуаціях: здатність ухвалювати зважені рішення в умовах морально неоднозначних обставин — загрози безпеці клієнта, конфлікту інтересів, тиску з боку третіх осіб; вміння відстоювати інтереси клієнта, дотримуючись професійних стандартів.

ЗМІСТ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Тема 1. Теоретичні основи віктимології та психології віктимної поведінки.

Тема 2. Психологічні механізми формування віктимної поведінки.

Тема 3. Види насильства та їх психологічні наслідки.

Тема 4. Діагностика віктимної поведінки та психологічного стану жертв.

Тема 5. Психологічне консультування та підтримка осіб з віктимним досвідом.

РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА

1. Вакуліч Т.М. Психологія віктимної поведінки: навчально-методичний посібник. К. : ДП “ВД “Чернівецький дім”, 2020. 187 с.

2. Максименко С. Д., Медведєв В. С. Юридична психологія: підручник. Київ: Видавничий Дім «Слово», 2018. 448 с.

3. Петрунко О., Паціора Г. Особливості віктимної поведінки молоді. *Вчені записки Університету «КРОК»*. №2 (70), 2023. С. 159–165.

4. Шевченко Л. О. Структурні складові віктимної особистості. *Форум права*. 2012. № 4. С. 1058-1063.

5. Шиліна А. А., Іванов М. С. Гендерні особливості статусно-рольової та поведінкової віктимності неповнолітніх. *Право і безпека*. 2016. №4. С. 169–173.

Інформаційні ресурси

1. Державна науково-педагогічна бібліотека України імені В.О. Сухомлинського: офіційний сайт: [Електронний ресурс]. URL: <https://dnpb.gov.ua>

2. Електронна бібліотека НАПН України: офіційний сайт: [Електронний ресурс]. URL: <https://lib.iitta.gov.ua>

3. Закон України «Про вищу освіту»: [Електронний ресурс]. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/1556-18>

4. Міністерство освіти і науки України: офіційний сайт: [Електронний ресурс]. URL: www.mon.gov.ua

5. Навчально-інформаційний портал БІНПО: офіційний сайт: [Електронний ресурс]. URL: <https://binpo.com.ua>